

ДЕМОГРАФІЯ, ЕКОНОМІКА ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА І ПОЛІТИКА

УДК 331.5

ОСОБЛИВОСТІ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НА РИНКУ ПРАЦІ У РОЗРІЗІ ПРОФЕСІЙ ТА ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

FEATURES OF REQUEST AND OFFER ON LABOR MARKET IN CUTTING OF PROFESSIONS AND ACTIVITIES

Мантур-Чубата О.С.

кандидат економічних наук,
старший викладач кафедри
управління персоналом та економіки праці,
Хмельницький національний університет

Бець Ю.О.

студентка,
Хмельницький національний університет

Кравчук М.Л.

студент,
Хмельницький національний університет

У статті висвітлено особливості функціонування та розвитку вітчизняного ринку праці України. Проаналізовано відповідність попиту пропозиції на ринку праці в професійно-кваліфікаційному та регіональному розрізах.

Ключові слова: ринок праці, робоча сила, попит, пропозиція, безробіття, зайнятість.

В статье освещены особенности функционирования и развития отечественного рынка труда Украины. Проанализировано соответствие спроса предложению на рынке труда в профессионально-квалификационном и региональном разрезах.

Ключевые слова: рынок труда, рабочая сила, спрос, предложение, безработица, занятость.

The article describes the peculiarities of the functioning and development of the Ukrainian labor market in Ukraine. The analysis of the correspondence of supply and demand on the labor market in the professional qualification and regional section.

Key words: labor market, labor force, demand, supply, unemployment, employment.

Постановка проблеми. Ринок праці є однією з основних складових ринкової економіки, де відбуваються процеси формування попиту та пропозиції на особливий товар, а саме робочу силу. Соціально-економічні відносини, які з'являються в процесі формування ринку праці, є фундаментальними, тому саме їм держава має приділяти особливу увагу. Ринок праці України нині має специфічні особливості, які потребують аналізу для надання рекомендацій щодо його подальшого розвитку. Тому вирішено розглянути тенденції, що склались на ринку праці України, за показни-

ками зайнятості населення, рівня безробіття та оплати праці.

Ринок праці є найскладнішим та найбільш динамічним складовим елементом ринкової економічної системи. Його стан безпосередньо залежить від загальної економічної ситуації, розвитку підприємництва, а також від традицій участі населення в економічній діяльності, можливостей вибору її видів та системи цінностей, які превалюють у суспільстві, оскільки тут не лише переплітаються інтереси працівників та роботодавців, але й віддзеркалюються всі соціально-економічні, політичні, демографічні та

інші процеси у суспільстві. Саме тому вивчення ринку праці, його структури, відстеження основних його тенденцій завжди залишатимуться актуальними та постійно потребуватимуть аналізу й моніторингу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз ринку праці, виявлення основних його тенденцій та проблем здійснювали у своїх працях багато науковців, зокрема О. Грішнова, С. Бандур, С. Кожем'якіна, Е. Лібанова, Л. Лісогор, Ю. Маршавін, С. Мочерний, О. Чернявська, Г. Завіновська, В. Васильченко, П. Буряк, Б. Карпінський, М. Григор'єва.

Формулювання цілей статті (**постановка завдання**). Метою статті є визначення основних проблем, що сьогодні існують на ринку праці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ринок праці – це передусім система суспільних відносин, пов'язаних з купівлею та продажем товару «робоча сила». Крім того, ринок праці є сферою працевлаштування, формування попиту й пропозиції на робочу силу [1].

У сучасних умовах поняття «ринок праці» вітчизняні дослідники трактують по-різному. У вузькому розумінні поняття «ринок праці» означає місце, де відбуваються угоди між тим, хто наймає, та продавцем робочої сили.

Насправді наймання робочої сили – це складніший процес. Акт найму робочої сили – лише завершальний етап у довготривалому процесі кількісного та якісного визначення потреби підприємця в робочій силі. Рішенню працівників про продаж робочої сили також передують довготривалі процеси прийняття рішень та виконання певних дій. З огляду на це «ринок праці» в деяких джерелах пропонують замінити адекватними термінами, що більше відповідають його сутності [2, с. 395].

Ринок праці – це специфічний вид товарного ринку, змістом якого є реалізація (купівля-продаж) товару особливого роду робочої сили або здатності людини до праці. Поняття «ринок праці» виражає відносини між власником певного товару (власником робочої сили, її продавцем), з одного боку, та власником засобів виробництва (покупцем робочої сили, або роботодавцем), з іншого боку. Зазначені економічні відносини втілюються в юридичній формі (контракт, договір, угода) та фіксуються в трудовому законодавстві [3].

Досліджуючи проблеми ринку праці, О. Грішнова зазначає, що ринок праці – це система суспільних відносин, пов'язаних з попитом та пропозицією праці, тобто з її купівлею та продажем; це також економічний простір, тобто сфера працевлаштування, в якій взаємодіють покупці та продавці праці; це механізм, що забезпечує узгодження ціни й умов праці між роботодавцями та найманими працівниками, а також регулює її попит та пропозицію [4, с. 11–13].

В. Петюх пише, що ринок праці – це, по-перше, категорія, яка характеризує систему соціально-економічних відносин, що мають товарний характер, пронизують фази відтворення індивідуальної робочої сили (виробництво, розподіл, обмін і використання), всі ланки та ступені суспільного виробництва, а також регулюються ринковою кон'юнктурою, системою соціального партнерства, юридичними, правовими, морально-етичними нормами та національними традиціями, а по-друге – система механізмів [5]:

- купівлі-продажу робочої сили (визначення вартості та ціни робочої сили; організації оплати праці та соціального страхування; забезпечення умов праці та техніки безпеки);

- забезпечення зайнятості на індивідуальному рівні найманню працюю як частини механізму забезпечення зайнятості всього населення;

- соціального захисту найманих працівників як частини механізму соціального захисту всього населення;

Узагальнюючи підходи до визначення ринку праці, зауважимо, що вони, доповнюючи один одного, зробили важливий науковий внесок у розвиток уявлень про природу ринку праці.

Ринок праці відіграє важливу роль у відтворенні робочої сили, яка відповідає вимогам сучасного високотехнологічного виробництва, забезпечує розподіл та перерозподіл трудових ресурсів, створює спонукальні стимули для їх ефективного використання, замінює неефективну структуру зайнятості на більш динамічну, раціональну [6, с. 125].

Ринок праці – система відносин, які склались у суспільстві щодо купівлі-продажу специфічного товару, а саме робочої сили. Учасниками цих процесів виступають держава, підприємці та працівники. Основний товар на ринку праці (робоча сила) володіє фізичними та моральними якостями, які використовуються в ході виробничого процесу [7].

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку ринок праці України та окремих її регіонів характеризується значним перевищенням пропозиції робочої сили над попитом, існуванням прихованого безробіття та нелегальної зайнятості. Негативні процеси у сфері зайнятості відбуваються на соціально-економічному стані держави та рівні життя населення. Розв'язання зазначених проблем, що існують на вітчизняному ринку праці, сприятиме ефективному використанню трудового потенціалу суспільства, як наслідок, економічному зростанню країни загалом та окремих її регіонів [8, с. 395].

Протягом січня-лютого 2018 року роботодавці проінформували центри зайнятості України про наявність 216,2 тис. вакансій, що на 9% більше, ніж у січні-лютому 2017 року.

За видами економічної діяльності кожна п'ята вакансія пропонується на підприємствах

Рис. 1. Структура вакансій за січень-лютий 2018 року

та установах переробної промисловості, 17% – в оптовій та роздрібній торгівлі, по 9% – у державному управлінні й обороні та у сільському господарстві, 8% – у транспорті, 6% – в охороні здоров'я (рис. 1) [9].

У розрізі професій найбільший попит роботодавців спостерігається на кваліфікованих робітників, зокрема швачок, електромонтерів, слюсарів, електрогазозварників, пекарів, водіїв, токарів, монтерів колії, столярів, малярів, мулярів.

Також затребувані працівники сфери послуг (продавці, кухарі, охоронці, офіціанти, бармени, молодші медичні сестри, перукарі тощо).

У сільськогосподарському секторі затребувані трактористи, птахівники, робітники з обслуговування сільськогосподарського виробництва, лісоруби.

Залишається високим попит на професіоналів та фахівців з досвідом роботи, а саме бухгалтерів, спеціалістів державної служби, лікарів, вчителів, інженерів різних галузей, економістів, фармацевтів, IT-фахівців, менеджерів.

Серед найпростіших професій найбільш затребуваними є підсобні робітники, вантажники, прибиральники та укладальники-пакувальники (табл. 1).

Станом на 1 березня 2018 року в базі даних служби зайнятості налічувались 71,8 тис. вакан-

сій, що на 25% більше, ніж на 1 березня 2017 року. Крім того, в базі даних служби зайнятості містилась інформація про 39,7 тис. пропозицій роботи, отриманих з інших джерел.

Середній розмір заробітної плати у вакансіях становив 5,0 тис. грн. (на відповідну дату 2017 року – 4,1 тис. грн.), у 79% вакансій розмір заробітної плати вище мінімальної.

Серед регіонів країни найбільшу заробітну плату пропонували роботодавці м. Києва та Київської області, а саме 5,9 тис. гривень, Закарпатської, Львівської, Одеської, Донецької та Полтавської областей (від 5,0 до 5,4 тис. гривень). В решті регіонів середній розмір оплати праці у вакансіях коливався від 4,1 тис. грн. до 4,9 тис. грн.

За професійними групами середній розмір оплати праці у вакансіях для законодавців, вищих державних службовців, керівників становив 5,8 тис. грн., для кваліфікованих робітників з інструментом – 5,5 тис. грн., для робітників з обслуговування та експлуатації устаткування та машин – 5,4 тис. грн., для професіоналів – 4,9 тис. грн., для кваліфікованих працівників сільського господарства та для фахівців – по 4,7 тис. грн., для працівників сфери торгівлі та послуг, представників найпростіших професій, технічних службовців розмір оплати праці коливався від 4,3 тис. грн. до 4,5 тис. грн.

Таблиця 1

Професії, за якими кількість вакансій є найбільшою у січні-березні 2018 року [9]

№	Назва професії	Кількість вакансій, одиниць	Чисельність безробітних, осіб	Дефіцит вакансій (-), дефіцит кадрів (+)	Станом на 01.04.2018 року	
					Кількість вакансій, одиниць	Чисельність безробітних, осіб
А		1	2	3	4	5
1	Водій автотранспортних засобів	20 133	24 728	-4 595	6 281	17 238
2	Тракторист-машиніст, тракторист	19 811	32 717	-12 906	8 892	23 248
3	Продавець товарів	15 415	29 597	-14 182	2 841	20 184
4	Підсобний робітник	14 368	34 640	-20 272	3 820	26 743
5	Бухгалтер	6 822	10 935	-4 113	1 225	7 326
6	Прибиральник службових приміщень	6 440	8 444	-2 004	1 511	6 185
7	Охоронець	6 253	11 802	-5 549	1 210	8 139
8	Кухар	5 590	9 506	-3 916	1 758	6 880
9	Швачка	5 543	2 632	2 911	2 459	1 712
10	Слюсар-ремонтник	4 996	5 363	-367	1 520	3 668
11	Продавець-консультант	4 522	5 575	-1 053	1 113	3 658
12	Вантажник	4 496	2 806	1 690	1 200	1 838
13	Спеціаліст Державної служби	3 969	5 232	-1 263	798	3 711
14	Сестра медична	3 770	2 945	825	773	1 849
15	Сторож	3 176	6 187	-3 011	409	4 491
16	Фахівець	3 147	4 181	-1 034	595	2 821
17	Електрогазоварник	3 064	2 540	524	1 121	1 655
18	Двірник	3 013	1 795	1 218	948	1 290
19	Електромонтер з ремонту та обслуговування електроустаткування	2 925	1 339	1 586	1 106	801
20	Укладальник-пакувальник	2 592	2 542	-1 057	470	1 566
21	Касир торговельного залу	2 412	2 378	34	585	1 487
22	Менеджер із збуту	2 362	3 874	-1 512	421	2 555
23	Молодша медична сестра	2 180	3 056	-876	287	2 183
24	Комірник	2 149	2 929	-780	427	2 014
25	Офіціант	1 858	1 738	120	673	1 192
26	Робітник з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва	1 779	7 934	-6 155	843	6 524
27	Токар	1 729	1 046	683	706	664
28	Економіст	1 692	3 509	-1 817	308	2 290
29	Слюсар-сантехнік	1 664	894	770	614	552
30	Адміністратор	1 658	2 702	-1 044	254	1 877
31	Оператор заправних станцій	1 565	2 426	-861	174	1 661
№	А	1	2	3	4	5

Закінчення таблиці 1

32	Прибиральник територій	1 541	1 100	441	495	775
33	Інженер	1 525	1 719	-194	344	1 167
34	Вчитель загальноосвітнього навчального закладу	1 460	2 340	-880	232	1 632
35	Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів	1 406	992	414	491	630
36	Менеджер	1 380	2 425	-1 045	302	1 617
37	Головний бухгалтер	1 353	3 300	-1 947	289	2 244
38	Листоноша (поштар)	1 308	3 278	-1 970	355	2 428
39	Прибиральник виробничих приміщень	1 306	1 571	-265	347	1 152
40	Верстатник деревообробних верстатів	1 255	807	448	232	529
41	Бармен	1 233	1 767	-534	316	1 213
42	Вихователь	1 231	1 539	-308	320	1 078
43	Пекар	1 229	1 232	-3	384	841
44	Кухонний робітник	1 204	1 874	-670	248	1 377
45	Фармацевт	1 187	757	430	314	448
46	Оператор автоматичних та напівавтоматичних ліній верстатів та установок	1 171	221	950	563	152
47	Соціальний робітник	1 160	1 691	-531	206	1 241
48	Робітник з комплексного обслуговування й ремонту будинків	1 145	2 152	-1 007	311	1 484
49	Помічник вихователя	1 136	1 790	-654	229	1 275
50	Дорожній робітник	1 108	1 381	-273	467	1 058

Таблиця 2

Професії, за якими середній розмір запропонованої заробітної плати є найбільшим (станом на 1 квітня 2018 року) [9]

№	Назва професії	Середній розмір запропонованої заробітної плати, грн.
1	2	3
1	Художник-мультиплікатор	64 000
2	Керівник проектів та програм у сфері матеріального (нематеріального) виробництва	55 813
3	Директор з виробництва	40 688
4	Фахівець з комп'ютерної графіки (дизайну)	40 513
5	Керівник банківської установи	26 862
6	Концертмейстер з класу вокалу	21 935
7	Редактор-перекладач	20 477
8	Головний тренер команди (збірної, клубної)	20 000
9	Голова інспекції	18 000
10	Бурильник (будівельні роботи)	15 000
11	Машиніст сировинних млинів	15 000
12	Керівник підприємства охорони здоров'я	14 561
13	Директор фінансовий	14 291
14	Головний режисер	14 135

Закінчення таблиці 2

1	2	3
15	Машиніст пневматичної установки	14 000
16	Складальник покришок	13 467
17	Науковий співробітник (галузь інженерної справи)	13 420
18	Забійник на відбійних молотках	13 170
19	Керівник групи	13 000
20	Освинцювальник	13 000
21	Начальник відділу управління	12 500
22	Начальник управління	12 000
23	Начальник пожежної охорони (команди) (пенітенціарна система)	12 000
24	Командир повітряного судна (пілот, льотчик), інструктор	12 000
25	Пілот (другий пілот)	12 000
26	Машиніст скіпового підйомника	12 000
27	Інструктор навчально-тренувального центру	11 934
28	Люковий (коксохімічне виробництво)	11 873
29	Крановий електрик	11 667
30	Начальник станції насосної	11 600
31	Варильник бітуму	11 556
32	Начальник проектно-конструкторського відділу	11 500
33	Зубошліфувальник	11 500
34	Артист балету	11 455
35	Слідчий (органи внутрішніх справ)	11 325
36	Дизайнер графічних робіт	11 289
37	Газівник коксових печей	11 143
38	Перезарядник складальних верстатів	11 050
39	Командир батальйону (органи внутрішніх справ)	11 000
40	Технік-технолог з виробництва меблів	11 000
41	Агроном відділення	11 000
42	Машиніст з навивання канатів	11 000
43	Різальник еластомерів, гумових та азбестових виробів	10 935
44	Оператор з перезарядження транспортних систем	10 813
45	Начальник диспетчерської (виробничо-диспетчерської) служби	10 800
46	Машиніст з цементування свердловин	10 800
47	Машиніст каландра (виробництво продукції з гуми)	10 796
48	Енергетик дільниці	10 513
49	Фахівець з організації захисту інформації з обмеженим доступом	10 500
50	Монтажник зв'язку (спаювальник)	10 500

Найвищий розмір оплати праці пропонується для директора з виробництва (41 тис. грн.), фахівця з комп'ютерної графіки (дизайну) (41 тис. грн.), редактора-перекладача (37 тис. грн.), керівника (директора) банківської установи (27 тис. грн.), головного режисера (24 тис. грн.), програміста прикладного (18 тис. грн.).

Також високий рівень заробітної плати пропонується операторам маніпулятора, операторам устаткування (15 тис. грн.), машиністам пневматичної установки, складальникам корпусів металевих суден (14 тис. грн.) (табл. 2).

Станом на 1 березня 2018 року кількість зареєстрованих безробітних становила 383,8 тис. осіб, що на 13% менше, ніж на відповідну дату минулого року.

Всього протягом січня-лютого 2018 року послугами Державної служби зайнятості скористались 477,8 тис. осіб безробітних громадян.

За видами економічної діяльності серед безробітних, які мали професійний досвід, майже кожен третій раніше працював у сільському, лісовому та рибному господарстві; 16% працювали в оптовій та роздрібній торгівлі (рис. 2) [9].

За професійними групами серед зареєстрованих безробітних переважають робітники з обслуговування, експлуатації устаткування та машин; працівники сфери торгівлі та послуг; представники найпростіших професій; законодавці, вищі державні службовці, керівники.

Станом на 1 березня 2018 року на одну вакансію в середньому по Україні претендували 5 безробітних (на 1 березня 2017 року – 8 осіб).

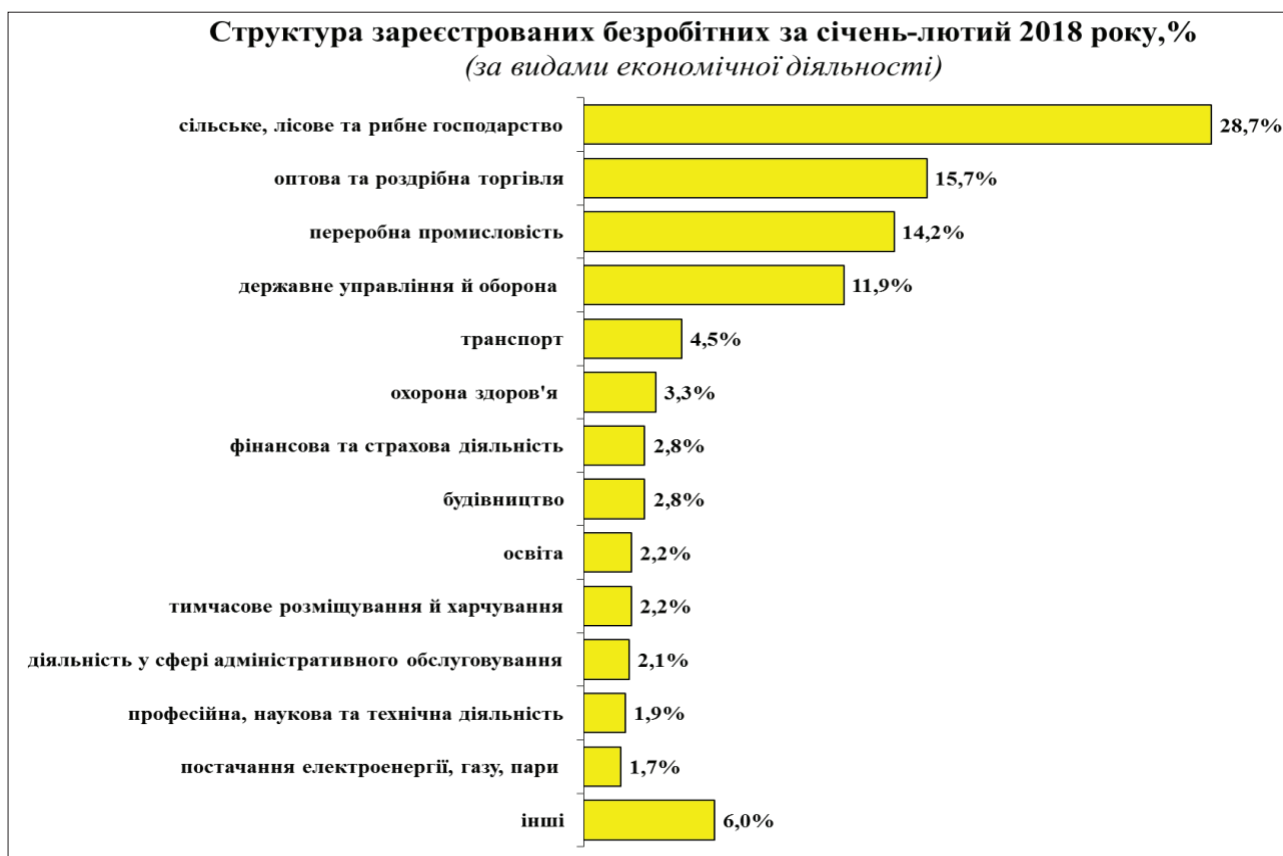

Рис. 2. Структура зареєстрованих безробітних за січень-лютий 2018 року

Рис. 3. Структура зареєстрованих безробітних за січень-лютий 2018 року

Таблиця 3

**Кількість вакансій та безробітних станом на 1 квітня 2018 року
(за видами економічної діяльності) [9]**

Показник	Кількість вакансій, одиниць	Кількість безробітних, осіб	Кількість претендентів на 1 вакансію, осіб
Усього	93 035	366 881	4
Особи, які раніше працювали	–	319 997	–
Зокрема, за видами економічної діяльності			
сільське господарство, лісове господарство та рибне господарство	21 324	93 250	4
добувна промисловість і розроблення кар'єрів	1 231	3 559	3
переробна промисловість	19 085	44 995	2
постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	2 026	5 263	3
водопостачання; каналізація, поводження з відходами	2 029	2 988	1
будівництво	3 686	9 009	2
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів	11 333	49 821	4
транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність	8 246	14 549	2
тимчасове розміщення й організація харчування	2 428	7 128	3
інформація та телекомунікації	570	4 057	7
фінансова та страхова діяльність	785	8 762	11
операції з нерухомим майном	913	2 663	3
професійна, наукова та технічна діяльність	1 389	6 045	4
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування	2 982	6 608	2
державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	5 812	38 531	7
освіта	3 284	7 184	2
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги	4 492	10 642	2
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок	720	1 639	2
надання інших видів послуг	700	3 304	5

Таблиця 4

Кількість вакансій та безробітних за професійними групами станом на 1 квітня 2018 року [9]

Показник	Кількість вакансій, одиниць	Кількість безробітних, осіб	Кількість претендентів на 1 вакансію, осіб
Усього	93 035	366 881	4
Законодавці, вищі державні службовці, керівники, менеджери (управителі)	4 944	50 203	10
Професіонали	7 927	30 190	4
Фахівці	7 189	32 971	5
Технічні службовці	3 327	19 316	6
Працівники сфери торгівлі та послуг	10 550	54 899	5
Кваліфіковані робітники сільського та лісового господарств, риборозведення та рибальства	3 134	21 314	7
Кваліфіковані робітники з інструментом	19 181	33 667	2
Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання роботи технологічного устаткування, складання устаткування та машин	25 246	68 448	3
Найпростіші професії	11 537	55 873	5

Найбільше претендентів на одне вільне робоче місце спостерігалось у сільському, лісовому та рибному господарстві; у фінансовій та страховій діяльності (по 14 осіб), у сфері інформації, телекомунікації та у державному управлінні й обороні (по 7 осіб), а найменше – в освіті, в охороні здоров'я, на транспорті, водопостачанні, каналізації, де на одне робоче місце претендували 2 особи [9].

За професійними групами, найбільше претендентів на одну вакансію зафіксовано серед кваліфікованих робітників сільського та лісового господарств (18 осіб), законодавців керівників (12 осіб), а найменше – серед кваліфікованих робітників з інструментом (2 особи).

Найближчим часом в Україні істотно зросте потреба у висококваліфікованих фахівцях з вищою освітою, оскільки саме в таких сферах створюватимуться потужні ресурси конкурентоспроможності (зокрема біотехнології, ВПК, енергетика, освіта, HR, IT). Також зростатиме потреба у кваліфікованих управлінських кадрах в усіх сферах, що забезпечуватимуть розвиток. Збільшуватиметься розрив між вартістю кваліфікованої та некваліфікованої робочої сили. Можливе зростання безробіття у секторі низької кваліфікації.

Згідно з прогнозами експертів вітчизняному ринку праці постійно потрібен кваліфікований персонал. Насамперед це стосується таких галузей, як IT, туризм, будівництво. Причини, через які компанії не можуть задовольнити свою потребу в персоналі, досить ординарні, а саме відсутність необхідної кваліфікації, важливих навичок (особливо навичок комунікацій, роботи з клієнтами, продажів, управлінських компетенцій, безпеки праці) та досвіду роботи. Виняток становить тільки сектор будівництва, де основна проблема полягає у невідповідності заробітної плати очікуванням кандидатів, складних умовах роботи, незадовільних соціальних гарантіях. Не забезпечується належна підготовка і спеціалістів неprestижної малокваліфікованої фізичної праці. Крім того, під кадровим дефіцитом пропонується розуміти не лише відсутність кадрів певних спеціальностей, але й незабезпеченість якісними практичними навичками та вміннями за їх наявності відповідно до фаху. Причинами недостатньої кількості кваліфікованих кадрів є недостатнє державне фінансування системи підготовки та перепідготовки кваліфікованих кадрів, освіти загалом; невисокий рівень оплати праці в економіці країни, що

дестимулює процеси вдосконалення фаховості працівників.

Висновки. Всесвітній економічний форум, досліджуючи конкурентоспроможність країн, відзначає, що ринок праці України має певні резерви щодо підвищення конкурентоспроможності робочої сили, а особливо серед країн, що переходять з першої стадії розвитку (залежність від факторів) до другої стадії (залежність від ефективності) [3].

Одними зі шляхів вирішення сьогоденних проблем на ринку праці є проведення системної, послідовної та широкомасштабної інформаційно-роз'яснювальної роботи у суспільстві, організація комплексної роботи з молоддю, активна співпраця у цих напрямках соціальних партнерів.

З метою подолання регіональних диспропорцій на ринку праці та забезпечення економічного розвитку доцільно вжити таких заходів:

1) збільшити фінансові надходження до служб зайнятості регіонів за рахунок державного перерозподілу всіх коштів;

2) розширити сфери застосування праці за рахунок створення нових робочих місць через встановлення сприятливого інвестиційного режиму для підприємств, на яких створюються нові робочі місця;

3) надати державної підтримки сільськогосподарським виробникам, підприємствам у депресивних регіонах;

4) удосконалити механізм формування, розміщення та виконання державного замовлення на підготовку фахівців, науково-педагогічних і робітничих кадрів на основі даних про стан регіональних ринків праці;

5) запровадити системну взаємодію роботодавців і навчальних закладів шляхом активізації участі роботодавців у створенні сучасної навчально-виробничої бази;

6) розробити та впровадити програми покращення демографічної ситуації в регіонах шляхом фінансової підтримки найбільш уразливих верств населення.

Вжиття усіх цих заходів допоможе підвищити якість українського ринку праці, подолати регіональні диспропорції на ринку праці в Україні та підвищити попит на робочу силу.

Системна профорієнтаційна робота із залученням роботодавців та навчальних закладів є найбільш дієвим засобом запобігання молодіжному безробіттю та формування у громадян мотивації до праці, усвідомленого вибору професій, затребуваних на ринку праці.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ачкасов А. Теоретико-методологічні основи становлення сегментів ринку праці. URL: http://www.nbuu.gov.ua/Portal/Soc_Gum/naukma/Econ/2001_19/10_achkasov_aye_abstract_ukr.pdf.
2. Бандур С., Заяць Т., Куценко В. Соціальний розвиток України: сучасні трансформації та перспективи: монографія. Черкаси: Брама – Україна, 2006. 620 с.
3. Барометр ринку праці в Україні – 2011. URL: <http://www.hh.ua/file/8037058.pdf>.
4. Богиня Д. Соціальні пріоритети у подоланні фінансово-економічної кризи. Вісник ХНУ. 2010. № 6. Т. 2. С. 11–13.
5. Всеукраїнська експертна мережа. URL: http://www.experts.in.ua/baza/analytic/index.php?ELEMENT_ID=27945.
6. Горник В. Оцінка ролі та місця України у міжнародних економічних відносинах. Економіка та держава. 2011. № 3. С. 125–127.
7. Грішнова О. Трансформація зайнятості в Україні у перехідний період. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2005. Вип. 1. С. 14–18.
8. Долішній М. Регіональна політика на рубежі XX – XXI століть: нові пріоритети: монографія. Київ: Наукова думка, 2006. 510 с.
9. Державна служба зайнятості. URL: http://www.dcz.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=191677&cat_id=188634.